

Qafas għar-rati ta' referenza għall-kambju tal-euro

Ir-rati ta' referenza għall-kambju tal-euro (magħrufin ukoll bħala r-rati ta' referenza tal-BĊE), il-Bank Ċentrali Ewropew fil-kapaċità tiegħu ta' amministratur u l-partecipanti l-oħra bħala aġenti tal-kalkolu għar-rati mhumiex suġġetti għall-prinċipji IOSCO dwar *benchmarks* finanzjarji ta' Lulju 2013.

Il-partecipanti għalhekk fasslu l-qafas mhux vinkolanti ta' hawn taħt għar-rati ta' referenza għall-kambju tal-euro għax jifhemu li t-trasparenza fil-governanza u l-metodoloġija tal-issettjar huma fl-interess pubbliku u jsaħħu l-kredibbiltà tar-rati ta' referenza rilevanti.

Fil-kuntest tar-rati ta' referenza għall-kambju tal-euro, it-terminu "rata ta' referenza" għandu jfisser rata tal-kambju li mhijiex maħsuba biex tintuża fi tranżazzjonijiet tas-suq, la direttament u lanqas indirettament (bħala *benchmark* ta' bażi). Ir-rati huma maħsuba biss għal finijiet ta' tagħrif.

1 Governanza tar-rati ta' referenza għall-kambju tal-euro

Il-Kumitat għall-Operazzjonijiet tas-Suq tas-Sistema Ewropea ta' Banek Ċentrali huwa responsabbli biex jistabbilixxi linji gwida għar-rati ta' referenza għall-kambju tal-euro, u għandu l-għan li jiżgura metodoloġija robusta u livell xieraq ta' trasparenza, kif ukoll li jelimina kunflitti ta' interess. B'mod partikolari, xogħlu huwa dan:

- jagħmel reviżjoni minn żmien għal żmien tad-definizzjoni, l-ambitu, l-iskop, il-kuntest u l-użu maħsub, mistenni jew magħruf tar-rati ta' referenza għall-kambju tal-euro;
- jagħmel reviżjoni minn żmien għal żmien tal-metodoloġija li tintuża mill-BĊE biex jissettja r-rati ta' referenza għall-kambju tal-euro (il-"Metodoloġija");
- jiddeciedi jekk tibdil propost fil-Metodoloġija jkunx materjali, inkluż li jevalwa jekk il-Metodoloġija tkomplex tkejjel b'mod xieraq is-suq ta' bażi u jissorvelja kull tibdil;
- jissorvelja l-adeżjoni tal-BĊE għall-Metodoloġija u janalizza l-eċċezzjonijiet u r-raġunijiet ta' bażi għal dawk l-eċċezzjonijiet;
- jissorvelja l-pubblikazzjoni tar-rati ta' referenza għall-kambju tal-euro, kif ukoll janalizza l-eċċezzjonijiet u r-raġunijiet ta' bażi għal dawk l-eċċezzjonijiet;
- jirrevedi u japprova proċeduri għat-terminazzjoni jew iż-żieda ta' rati ta' referenza għall-kambju tal-euro u kull komunikazzjoni mal-partijiet ikkonċernati dwar terminazzjonijiet jew żidiet bħal dawn.

2 Metodoloġija għall-issettjar tar-rati ta' referenza għall-kambju tal-euro

Ir-rati ta' referenza għall-kambju tal-euro jiġu stabbiliti mill-BĊE kuljum fis-14:15 CET f' telekonferenza bejn l-amministratur u l-aġenti tal-kalkolu, u jiġu ppubblikati mill-BĊE fil-websajt tiegħu u aġenziji tal-añbarijiet magħżula għall-ħabta tal-16:00 CET.

Suq attiv normalment jeżisti f'kull par muniti rappreżentat mir-rati ta' referenza għall-kambju tal-euro. Madankollu, il-likwidità tas-suq tista' tvarja ferm bejn munita ewlenija likwida u munita eżotika x'aktarx illikwida, kif ukoll f'ħinijiet differenti tal-ġurnata. Il-likwidità tas-suq titkejjel permezz tal-fatturat tas-suq spot, li jiġi kkalkulat mill-BIS fl-istħarriġ tiegħu ta' kull tliet snin, kif ukoll permezz ta' rapporti oħra tal-istatistika b'kopertura simili.

2.1 Sorsi tad-dejta

Il-BĊE jagħmel analiżi minn żmien għal żmien ta' kemm tkun xierqa dejta speċifika li tintuża fl-issettjar u l-validazzjoni tar-rati ta' referenza għall-kambju tal-euro. Din l-analiżi hija maħsuba, fost affarijiet oħra, biex (i) tgħin ħalli r-rati ta' referenza għall-kambju tal-euro jkunu bbażati fuq dejta tas-suq affidabbli u osservabbli li tirrifletti r-realtà ekonomika ta' suq partikolari, u (ii) tiżgura li r-rati ta' referenza għall-kambju tal-euro nnifishom ikunu rappreżentazzjonijiet affidabbli tas-suq tal-kambju.

M'hemm ebda proċess ta' solleċitazzjoni biex tinkiseb dejta ta' bażi, la permezz ta' xi *panel* u lanqas permezz ta' stħarriġ fil-proċedura tal-issettjar tar-rati ta' referenza għall-kambju tal-euro. Il-BĊE juża dejta tranżazzjonali bejn ix-xerrejja u l-bejjiegħa f'dak is-suq fejn id-dejta tkun disponibbli u tirrifletti likwidità suffiċjenti. F'suq fejn il-likwidità tkun iżjed baxxa, ir-rati ta' referenza għall-kambju tal-euro jistgħu jkunu bbażati b'mod predominanti jew esklużivament fuq ir-rati tal-prezz tax-xiri u tal-offerta, jew fuq tranżazzjonijiet preċedenti. Il-grad ta' likwidità jiġi evalwat bl-użu ta' ġudizzju kompetenti.

2.2 Validazzjoni tad-dejta

Ir-rati kollha miġbura huma suġġetti għal kontrolli ta' tolleranza, bil-ħsieb li jiġu stabbiliti r-rati ta' referenza għall-kambju tal-euro li jirriflettu s-suq ta' bażi f'ħin partikolari. Il-BĊE, megħjun minn aġenti tal-kalkolu, iwettaq kontrolli ta' tolleranza li-ħin li fih toriġina d-dejta. Dan jista' jwassal biex xi dejta miġbura tiġi eskluża mill-kalkolu tar-rati ta' referenza għall-kambju tal-euro. It-tolleranzi sistematiċi għal muniti speċifiċi jiġu eżaminati kull sena mill-Kumitat għall-Operazzjonijiet tas-Suq. Abbażi ta' dan ir-rieżami, il-Kumitat jista' jiddeċiedi li jagħmel xi tibdil fil-proċess sabiex jiġu riflessi l-kundizzjonijiet ta' bażi tas-suq.

Konsistenza ta' sorsi tad-dejta diversi: il-parteciċipanti għandhom jivverifikaw li sorsi tad-dejta differenti jipprovdu informazzjoni konsistenti.

Adegwatezza tal-kundizzjonijiet prevalenti tas-suq: il-partecipanti għandhom jivverifikaw li r-rata tal-kambju kkontribwita tkun fil-firxa tat-talba/offerta prevalenti fil-ħin tal-konċertazzjoni. Għandhom jivverifikaw ukoll li l-frekwenza tad-dejta tkun għolja biżżejjed biex tkun tista' tiġi evalwata r-rata tal-kambju prevalenti fis-suq. Jekk l-aħħar kwotazzjoni disponibbli tkun ġiet aktar minn 30 sekonda qabel għal par muniti partikolari, m'għandhiex titqies li tkun ġiet innegożjata b'mod attiv sakemm ir-rata tal-kambju ma turix volatilità limitata.

Konsistenza ta' rati tal-kambju diretti u rati ssettjati bl-użu ta' cross mad-dollaru Amerikan: għal muniti li ġeneralment juru attività ta' negozju ikbar mad-dollaru Amerikan, ir-rata tal-kambju tal-euro diretta għandha titqabbel mar-rata cross mad-dollaru Amerikan. Jekk id-differenza tkun sinifikanti, għandha tintuża r-rata cross mad-dollaru Amerikan. Din għandha tkun is-sitwazzjoni ta' bażi fil-każ tal-muniti li jiġu nnegożjati fis-sigħat tas-suq li ma jikkoincidux mal-ħin tal-konċertazzjoni.

Il-prinċipju tal-erba' għajnejn għandu jiġi applikat għal kull pass. Dan jiġi żgurat billi bosta banek ċentrali jippartecipaw fl-issettjar tar-rati ta' referenza għall-kambju tal-euro. Meta jinstabu xi inkonsistenzi, l-esperti li jsibuhom għandhom jagħtu spjegazzjoni fil-qosor u jissuġġerixxu rata alternattiva.

2.3 Ġudizzju kompetenti

- Il-BĊE jeżerċita diskrezzjoni fir-rigward tal-użu ta' dejta biex jistabbilixxi rata ta' referenza għall-kambju tal-euro. L-issettjar tar-rati jinkludi proċess ta' validazzjoni li bih, fost passi oħra, esperti tal-BĊE u agenti tal-kalkolu janalizzaw id-dejta u r-rati ta' referenza għall-kambju tal-euro proposti skont ċerti kontrolli ta' tolleranza stabbiliti minn qabel. Meta jiġu applikati dawn il-kontrolli ta' tolleranza, tista' tiġi eżerċitata diskrezzjoni biex tintuża jew titwarrab ċerta dejta għad-determinazzjoni tar-rati. Abbażi tal-esperjenza tal-BĊE fl-interpretazzjoni ta' dejta tas-swieq, l-esperti tal-BĊE jużaw il-ġudizzju tagħhom meta jkun meħtieġ sabiex jiżguraw il-kwalità u l-integrità tar-rati ta' referenza għall-kambju tal-euro. B'mod partikolari, l-esperti tal-BĊE jistgħu joqogħdu fuq il-ġudizzju tagħhom stess aktar sikwit f'suq tal-likwidità li jkun attiv, għalkemm b'mod dgħajjef, fejn għandu mnejn li t-tranzazzjonijiet ma jkunux disponibbli b'mod konsistenti. Il-BĊE għandu linji gwida u proċeduri għall-kontroll tal-kwalità interni stabbiliti li jirregolaw l-applikazzjoni tal-ġudizzju tal-esperti u huma maħsuba biex jipprovdu konsistenza u sorveljanza għal dan il-proċess. L-esperti jitħarrġu f'kif għandhom jikkonformaw ma' dawn il-linji gwida u proċeduri.

2.4 Kopertura

- Il-BĊE jippubblika r-rati ta' referenza għall-kambju tal-euro għall-muniti uffiċjali kollha tal-Istati Membri tal-Unjoni Ewropea li mhumiex fiż-żona tal-euro. Aktar minn hekk, jiġu ssettjati u ppublikati r-rati ta' referenza għall-kambju tal-euro tal-muniti bis-swieq tal-kambju spot l-aktar attivi u likwidi. Il-BĊE jista',

b'konsultazzjoni mal-Kumitat għall-Operazzjonijiet tas-Suq, jinkludi kwalunkwe munita dinjija oħra.

2.5 Metodu tal-issettjar u sorsi tad-dejta

- Ir-rati ta' referenza għall-kambju tal-euro għal dawn il-32 munita (USD, JPY, AUD, NZD, ZAR, PLN, CZK, RON, BGN, TRY, HUF, RUB, HRK, ISK, ILS, CAD, BRL, KRW, IDR, PHP, SGD, HKD, CNY, MYR, THB, INR, NOK, DKK, SEK, CHF, GBP u MXN) jiġu stabbiliti u vvalidati abbażi tal-ordni tranżazzjonali (kwotazzjoni soda) u – fejn ikunu disponibbli – tar-rati tan-negozju li joriġinaw mill-pjattaformi ewlenin tal-kambju. Barra minn hekk, jistgħu jintużaw sorsi tad-dejta oħrajn fil-każ li jkun hemm il-ħtieġa li tiġi kkonfermata u żgurata l-korrettezza ta' xi rati. L-għan ewlieni huwa li jiġu ssettjati r-rati ta' referenza għall-kambju tal-euro ta' kull waħda minn dawn il-muniti abbażi tar-rati tal-kambju nnegozjati direttament kontra l-euro. Jekk dan ma jkunx possibbli, ir-rati jiġu stabbiliti bl-użu ta' rati tan-negozju kontra munita likwida ewlenija, jew rati tal-ordni (kwotazzjoni soda) kontra l-euro jew munita likwida ewlenin oħra. Jekk ir-rata tal-kambju kontra munita likwida ewlenija tkun l-uniku sors disponibbli, ir-rati ta' referenza għall-kambju tal-euro ta' dik il-munita likwida ewlenija vs. l-euro jintużaw biex tiġi kkalkulata r-rata *cross* tal-euro.
- Id-dejta tas-suq li tingabar u tiġi ssettjata hija suġġetta għal kontrolli ta' tolleranza sistematiċi għal muniti speċifiċi, li jidentifikaw dejta remota. Issir validazzjoni fuq id-dejta remota mill-esperti tal-BĊE, li jfittxu konferma minn sorsi oħra ta' tagħrif jew joqogħdu fuq il-ġudizzju tagħhom stess biex jistabbilixxu l-livell tas-suq.
- Fil-każ ta' muniti li għalihom ir-rati ta' referenza għall-kambju tal-euro jiġu stabbiliti abbażi ta' kwotazzjonijiet, ir-rati jiġu ssettjati fin-nofs (medja aritmetika) tal-kwotazzjonijiet talba/offerta osservati.

2.6 Pubblikazzjoni tar-rati ta' referenza għall-kambju tal-euro fil-btajjel pubbliċi

- Bħala prinċipju, ir-rati ta' referenza għall-kambju tal-euro jiġu stabbiliti u ppubblikati fil-ġranet kollha meta t-TARGET2 tkun qiegħda topera.

3 Tibdil fil-metodoloġija tal-issettjar tar-rati ta' referenza għall-kambju tal-euro

- Il-metodoloġija tiġi eżaminata minn żmien għal żmien mill-Kumitat għall-Operazzjonijiet tas-Suq. Il-proċess biex isir tibdil fil-metodoloġija huwa dan:
  - (1) Il-membri tal-Kumitat għall-Operazzjonijiet tas-Suq jistgħu jipproponu tibdil fil-metodoloġija.

- (2) Esperti tal-BĊE jimmonitorjaw kontinwament is-swieq tal-muniti, jiġbru l-fehmiet tal-partijiet ikkonċernati fir-rati ta' referenza għall-kambju tal-euro, jevalwaw il-ftieġa ta' tibdil fil-metodoloġija u jfittxu *input* kif jixraq qabel ma jissottomettu t-tibdil lill-Kumitat għall-Operazzjonijiet tas-Suq.
- (3) Il-Kumitat għall-Operazzjonijiet tas-Suq jeżamina u jiddeċiedi dwar it-tibdil kollu fil-metodoloġija li jkun għe propost, filwaqt li jqis l-evalwazzjoni tal-esperti tal-BĊE.
- (4) Meta l-Kumitat għall-Operazzjonijiet tas-Suq jevalwa li għandu jsir tibdil materjali, iressaq dan it-tibdil quddiem il-Bord Eżekuttiv tal-BĊE.
- (5) Il-BĊE jinnotifika lill-pubbliku bit-tibdil materjali li jkun maħsub għall-metodoloġija, flimkien mar-raġunament wara t-tibdil u d-dokumentazzjoni ta' ġustifikazzjoni fejn ikun jixraq. Il-BĊE jippubblika wkoll verżjoni riveduta tad-dokument tal-metodoloġija fil-websajt tiegħu.

4 Terminazzjoni tar-rati ta' referenza għall-kambju tal-euro

- Jista' jkun meħtieġ li jiġu tterminati l-iżzettjar u l-pubblikazzjoni ta' rata ta' referenza għall-kambju tal-euro. Dan jista' jsew' minhabba fatturi esterni 'l barra mill-kontroll tal-BĊE, bħal bidla fl-istruttura ta' suq jew deterjorament fil-kwalità tad-dejta disponibbli. Fejn ikun prattiku, filwaqt li jitqiesu l-limitazzjonijiet tal-ħin, kwalunkwe terminazzjoni potenzjali tiġi diskussa mill-Kumitat għall-Operazzjonijiet tas-Suq u approvata mill-BĊE. Il-BĊE jinvestiga jekk tkunx disponibbli xi alternattiva kredibbli li tkompli tirrappreżenta l-kundizzjonijiet ta' bażi tas-suq. Jekk tiġi identifikata alternattiva kredibbli, il-BĊE jevalwa l-vijabbiltà tagħha. Jekk it-terminazzjoni ta' rata ta' referenza għall-kambju tal-euro ma tkunx tista' tiġi evitata, il-BĊE jgħarraf lill-pubbliku kif jixraq.
- Il-proċess relatat mat-terminazzjoni potenzjali ta' rata ta' referenza għall-kambju tal-euro huwa dan:
  - (1) Jiġu analizzati ċ-ċirkostanzi u jitqies jekk ikunx hemm alternattiva vijabbli għat-terminazzjoni ta' rata ta' referenza partikolari għall-kambju tal-euro.
  - (2) Fejn ikun prattiku, issir konsultazzjoni mal-partijiet ikkonċernati ewlenin u titqies kwalunkwe reazzjoni li tista' tiffacilita soluzzjoni vijabbli.
  - (3) Fejn ikun prattiku, il-pubbliku jiġi nnotifikat bit-terminazzjoni ta' rata ta' referenza partikolari għall-kambju tal-euro.
  - (4) Tieqaf il-pubblikazzjoni tar-rata ta' referenza għall-kambju tal-euro.
- F'dawn iċ-ċirkostanzi, il-BĊE jkompli jeżamina s-suq u d-disponibbiltà ta' dejta minn żmien għal żmien sabiex jistabbilixxi fid-diskrezzjoni tiegħu jekk jergax idaħħal dik ir-rata ta' referenza partikolari għall-kambju tal-euro.

- Il-BĊE jista' jkollu l-htieġa li jwaqqaf b'urgenza rata ta' referenza partikolari għall-kambju tal-euro sabiex iħares l-integrità u l-eżattezza tar-rati. F'dawn iċ-ċirkostanzi, id-deċiżjoni jekk għandhiex titwaqqaf rata ta' referenza partikolari għall-kambju tal-euro ssir mill-BĊE u tiġi eżaminata mill-Kumitat għall-Operazzjonijiet tas-Suq wara l-implimentazzjoni.
- Il-BĊE jara xi mertu fil-kuntratti kollha li jirreferenzjaw rata ta' referenza għall-kambju tal-euro, fosthom provvedimenti robusti ta' kontinġenza fil-każ ta' tibdil materjali jew terminazzjoni tar-rata rreferenzjata.

5 Proċedura għal reazzjoni min-naħa tal-pubbliku

- Il-BĊE għandu l-għan li jiżgura li r-rati tal-kambju ppubblikati jirriflettu l-kundizzjonijiet tas-suq prevalenti fis-14:15 CET.
- Ir-reazzjoni tal-pubbliku hija kull espressjoni ta' nuqqas ta' sodisfazzjon minn entità għall-pubblikazzjoni, jew in-nuqqas ta' publikazzjoni, tar-rati ta' referenza għall-kambju tal-euro, jew talba għal verifika u konferma tal-eżattezza ta' rata li tkun ġiet ippubblikata. Il-BĊE jqis kwalunkwe reazzjoni tal-pubbliku bis-serjetà u huwa impenjat li jwieġeb b'mod xieraq u konsistenti. Kull deċiżjoni dwar sħarriġ ta' reazzjoni tal-pubbliku, jew ir-riżultat ta' sħarriġ bħal dan, b'ebda mod ma tfiggja li l-BĊE jkollu xi fehma partikolari fir-rigward tal-eżattezza tar-rati li jiġu ppubblikati.
- Talbiet biex jiġu inklużi rati tal-kambju godda fil-lista tar-rati ta' referenza għall-kambju tal-euro, jew biex jiġu inklużi rati li jkunu ġew sospiżi, ma jittqisux bħala reazzjoni min-naħa tal-pubbliku, u għalhekk jiġu miċhuda bla ma jsir aktar sħarriġ.
- Il-Kumitat għall-Operazzjonijiet tas-Suq jista' jevalwa r-reazzjoni tal-pubbliku deskritta hawn fuq. Dan id-dritt jista' jiġi ddelegat lill-President tal-Kumitat għall-Operazzjonijiet tas-Suq, li min-naħa tiegħu jista' jiddelegah lill-esperti tal-BĊE fid-diskrezzjoni tiegħu.
- Jekk ikun meħtieġ, il-BĊE jfittex li jikkollabora mal-banek ċentrali nazzjonali rilevanti biex isib soluzzjoni għal kwistjonijiet li jistgħu jqumu. Fil-każ ta' reazzjoni min-naħa tal-pubbliku li tkun ġiet sottomessa lil partecipanti oħra, dawn il-mistoqsijiet jintbagħtu minnufih lill-BĊE.
- Il-BĊE jilloggja r-reazzjonijiet kollha min-naħa tal-pubbliku, fosthom dawk li jkun ġie infurmat dwarhom minn partecipanti oħra, u jzomm rekord tagħhom għal mill-inqas tliet snin.

6 Ripubblikazzjoni tar-rati ta' referenza għall-kambju tal-euro

- F'ċerti ċirkostanzi, il-BĊE jista' jkun jeħtieġu jemenda u/jew jippubblika mill-ġdid rata ta' referenza partikolari għall-kambju tal-euro wara li tkun ġiet ippubblikata.

- Iċ-ċirkostanzi ewlenin li x'aktarx iwasslu lill-BĊE biex janalizza jekk rata tkunx teħtieġ tiġi emendata jew ippubblikata mill-ġdid huma r-riżultat (i) tal-proċess intern tal-BĊE stess jew (ii) tal-proċedura ta' reazzjoni min-naħa tal-pubbliku.
- Il-proċess relatat mar-ripubblikazzjoni potenzjali ta' rata ta' referenza għall-kambju tal-euro hija din:
  - L-esperti tal-BĊE janalizzaw u jinvestigaw jekk emenda jew ripubblikazzjoni li jkunu ġew proposti fi proċedura ta' reazzjoni min-naħa tal-pubbliku jew mod ieħor ikunux tassew xierqa.
  - Id-Direttur Ġenerali tal-Operazzjonijiet tas-Suq tal-BĊE jistabbilixxi fid-diskrezzjoni unika tiegħu jekk emenda jew ripubblikazzjoni jkunux xierqa fiċ-ċirkostanzi. Jekk ikunu xierqa, il-Kumitat għall-Operazzjonijiet tas-Suq jeżamina l-emenda jew ir-ripubblikazzjoni wara l-implimentazzjoni.
  - Il-BĊE jista' jkun jeħtieġlu jemenda jew jippubblika mill-ġdid b'urgenza rata ta' referenza partikolari għall-kambju tal-euro. Id-deċiżjoni jekk jagħmilx dan tittieħed mill-BĊE. Dawn id-deċiżjonijiet jiġu eżaminati mill-Kumitat għall-Operazzjonijiet tas-Suq wara l-implimentazzjoni.
  - Fejn ikun prattiku, il-BĊE jinnotifika lill-pubbliku li jkun qiegħed jiġi investigat żball potenzjali f'rata ta' referenza għall-kambju tal-euro. Dan mhux dejjem huwa fattibbli jekk ikun jista' jiġi stabbilit malajr li jkun sar żball.
  - Jekk jinħass li jkun xieraq, ir-rata rilevanti tiġi ppubblikata mill-ġdid u l-pubbliku jiġi nnotifikat bir-ripubblikazzjoni u tingħatalu spjegazzjoni fil-qosor dwar il-kwistjoni.
- Taħt ebda ċirkostanza l-BĊE ma jemenda jew jippubblika mill-ġdid rata ta' referenza għall-kambju tal-euro wara l-pubblikazzjoni tar-rata għall-istess munita fil-ġurnata tan-negozju ta' wara. Ġurnata tan-negozju hija ddefinita bħala ġurnata meta s-sistema TARGET2 tkun qiegħda topera.
- Ir-rekords li jkollhom x'jaqsmu ma' emendi jew mar-ripubblikazzjoni ta' rata ta' referenza għall-kambju tal-euro jinżammu għal mill-inqas ħames snin.